

Rīgas Stradiņa universitāte
Psiholoģijas laboratorija
Testu un aptauju reģistrs

1. Nosaukums latviešu valodā, autora vārds uzvārds, adaptācijas vai izveides gads:

Pieaugušo aprūpētāju dzīves kvalitātes aptauja, Ļevičeva, I., 2019

2. Nosaukums oriģinālvalodā (adaptētajam instrumentam), autora vārds uzvārds, izveides gads:

Adult Carer Quality of Life Questionnaire, AC-QoL; Elwick et al., 2010

3. Īss instrumenta vispārīgs raksturojums (ko mēra, cik un kādas skalas un jautājumi, atbilžu sniegšanas forma, atslēga jeb atbilžu interpretācija):

Aptaujā sastāv no 8 skalām: atbalsts aprūpei, aprūpes izvēle, stress saistībā ar aprūpi, finansiālas problēmas, personības izaugsme, vērtības izjuta, spēja rūpēties, apmierinātība ar aprūpētāja lomu; kopā 40 apgalvojumi.

Skala "Atbalsts aprūpei" satur 5 apgalvojumus par emocionālu un profesionālu atbalstu un palīdzību aprūpes procesā, piemēram, *Es esmu apmierināt(-s/ -a) ar profesionālo atbalstu, kas man tiek nodrošināts.*

Skala "Aprūpes izvēle" satur 5 apgalvojumus par aprūpētāja iespēju izvēlēties un kontrolēt savas dzīves aspektus, piemēram, *Es jūtu, ka mana dzīve ir apstājusies aprūpes dēļ.*

Skala "Aprūpes stress" satur 5 apgalvojumus aprūpētāja psihisku un fizisku nomāktību un stresu, piemēram, *Es jūtos iztukšot(-s/ -a) aprūpes rezultātā.*

Skala "Finansiālas problēmas" satur 5 apgalvojumus par aprūpētāja finansiālu labklājību, piemēram, *Es uztraucos, ka varu nonākt parādos.*

Skala "Personības izaugsme" satur 5 apgalvojumus par paša aprūpētāja personības attīstību aprūpes procesā, piemēram, *Es kļuvu tolerantāk (-ā/-āks) pildot aprūpētāja lomu.*

Skala "Vērtības sajuta" satur 5 apgalvojumus saistībā ar aprūpētāja savas vērtības izjutu aprūpes procesā, piemēram, *Man ir labas attiecības ar bērnu, kuru es aprūpēju.*

Skala "Spēja rūpēties" satur 5 apgalvojumus par aprūpētāja pārliecību savos spēkos aprūpes procesā, piemēram, *Es jūtu, ka manos spēkos uzlabot sava aprūpējamā dzīvi.*

Skala "Apmierinātība ar aprūpētāja lomu" satur 5 apgalvojumus par apmierinātību / frustrāciju aprūpes procesā, piemēram, *Mani sarūgtina nepieciešamība rūpēties.*

Respondentiem ir jāatzīmē, cik lielā mērā viņi piekrīt katram apgalvojumam: nekad, dažreiz, bieži vai vienmēr.

Aptaujas dati tiek aprēķināti pēc 4 baļļu skalas: nekad – 0, dažreiz – 1, bieži – 2, vienmēr –

3. Reversīvos apgalvojumos atbildēm no "nekad" līdz "vienmēr" balles tiek piešķirtas dilstošā secībā.

Demogrāfiskā aptauja bija iekļauta Pieaugušo aprūpētāju dzīves kvalitātes aptaujā. Tā satur informāciju par aprūpētāju, kura atbilstoši pētījuma prognozējamiem rezultātiem var prognozēt bērna sociālo prasmju ģeneralizāciju: vecums, dzimums, dzīves vieta, bērnu skaits ģimenē, izglītības līmenis, audzināšanas ilgums (gados). Papildus tika iegūti aprūpētāju bērnu demogrāfiskie dati: vecums, diagnoze un terapijas ilgums, kuri, iespējams, var būt saistīti ar viņu sociālo prasmju

ġeneralizāciju.

4. Informācija, vai instruments ir brīvi pieejams lietošanai pētniecībā vai arī to atļauts lietot tikai adaptācijas ietvaros veiktajā pētījumā:

Latviskotā versija ir Psiholoģijas laboratorijas rīcībā. Mūsu rīcībā ir informācija, ka aptaujas oriģinālais teksts ir brīvi pieejams interneta vietnē <http://static.carers.org>. Aptaujas autori atļauj tā lietošanu novērtēšanas nolūkos klīniskā praksē. Lūdzam pārbaudīt aktuālo oriģināla autora sniegto informāciju par instrumenta izmantošanas nosacījumiem Jūsu intereses brīdī un ja gadījumā instrumenta izmantošanai ir nepieciešama oriģināla autora atļauja, lūdzam Jūs vērsties pie oriģināla autora ar lūgumu izmantot latviski adaptēto instrumentu sava darba vajadzībām. Rakstiski saņemtā atļauja ir jāiesūta Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgajai kontaktpersonai ([skat. reģistra web](#)). Jāizpilda un jāiesūta arī web ievietotais iesniegums. Pēc tam, balstoties uz no oriģināla autora saņemto informāciju un Jūsu iesniegumu, izsniegsim Jums instrumentu.

Lūdzam salīdzināt izsniegto aptauju ar oriģināla aptauju, jo anketa ir iegūta no adaptācijas autores darba, un, iespējams, konkrētajai aptaujai pētījuma anketā pievienoti vēl citi instrumenti un jautājumi, vai arī veikti citi iespējami pārveidojumi, tāpat iespējama pantu (jautājumu) skaita nesakrītība vai neatbilstība, vai jebkuras citas izmaiņas.

5. Īsa pamatinformācija par Jūsu adaptētā vai izveidotā instrumenta rādītājiem (piem. Kronbaha alfas):

Izlase: 67 bērnu ar autiskā spektra traucējumiem aprūpētāji - 60 sievietes un 7 vīrieši, no 28 līdz 55 gadiem ($M=37,9$, $SD=4,76$ gadi).

QoL aptaujas aprakstošās statistikas rādītāji, Kronbaha alfas koeficienti un rezultātu empīrisko sadalījumu atbilstība normālajam sadalījumam

Skalas nosaukums	α	N	M	SD	Atbilstība normālajam sadalījumam (pēc Kolmogorova-Smirnova kritērija)	
					z	p
Atbalsts aprūpei	0,83	67	10,66	3,44	1,14	0,15
Aprūpes izvēle	0,72	67	10,70	2,34	1,36	0,05
Stress	0,53	67	10,93	2,09	1,53	0,02
Finanses	0,57	67	9,31	2,26	0,95	0,32
Personības izaugsme	0,66	67	10,22	2,18	1,86	0,00
Vērtības sajūta	0,61	67	11,49	1,93	1,38	0,05
Spēja rūpēties	0,52	67	11,21	1,53	1,45	0,03
Apmierinātība ar aprūpētāja lomu	0,67	67	10,87	2,32	1,23	0,10
DK kopējais	0,81	67	85,39	9,65	1,34	0,06

Informācija sagatavota RSU Psiholoģijas laboratorijā.

Ja Jums rodas jautājumi par šo aprakstu, interesē RSU adaptētie vai izveidotie instrumenti, to pieejamība, izmantošanas iespējas, kā arī rodas jebkuri jautājumi saistībā ar testu un aptauju reģistru, sazinieties ar Psiholoģijas laboratorijas testu un aptauju reģistra atbildīgo kontaktpersonu. Kontaktinformāciju meklējiet reģistra mājas lapā: <https://www.rsu.lv/psihologijas-laboratorija/testu-aptauju-registrs>